

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

2817

Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el projecte d'exploració, estab. benefici i pla de restauració pedrera Sbert-Bauzà, TM Manacor (104A/2017)

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 30 de gener de 2020,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016).

Per tant, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'art. 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Per altra banda, al projecte li és d'aplicació la DT1ª de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears, procediment per actualitzar i regularitzar els drets miners.

A més, l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant el Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient, actualment CMAIB.

1. Informació del Projecte

El promotor és Cantera Sa Murtera S.L. i l'òrgan substantiu el Servei de Mines de la Direcció General de Política Industrial.

L'actuació presentada s'ubica en una part de la parcel·la 173, polígon 3 del terme municipal de Manacor. S'accedeix a la pedrera pel punt quilomètric 3 de la carretera de Manacor a la Colònia de Sant Pere, per la carretera cap a Sant Llorenç des Cardassar, prenent el desviament a la esquerra del camí de Sa Murtera-Escola Rural. El nucli de Manacor es troba uns 2 km al sud de l'exploració.

La superfície total de la parcel·la en qüestió és de 38.288 m², dels quals, 16.075 m² es corresponen amb la zona autoritzada d'exploració.

El recurs estret són calcarenites bioclàstiques d'origen eòlic i edat Miocè, amb nivells ocasionals de graves i argiles vermelles, material tradicionalment conegut com "marès".

A la pedrera es distingeixen 3 zones:

- Extrem nord: ubicat a zona d'interès miner, és una zona en restauració on s'estenen materials procedents de l'exploració.
- Extrem nord-est /est: on s'ubiquen les oficines, vestidors, garatge i establiment de benefici (taller de tall).
- Extrem sud: on es localitza la plataforma a cota +175 m amb l'últim front d'exploració de la pedrera.

Al Pla de restauració (maig de 2016), que va ser objecte d'informació pública, es preveien 3 fases:

1ª Fase: consistent en la restauració de la zona nord simultaniejada amb l'exploració del front ubicat al sud. El termini d'execució previst era de 20 anys i la superfície de restauració de 3.885 m².

2ª Fase: consistent només en la restauració de la zona centre. El termini d'execució previst era de 2 anys i la superfície de restauració de 3.315 m².

3ª Fase: consistent en la restauració de la zona sud i el desmantellament de les instal·lacions existents (establiment de benefici i la resta de edificacions). El termini d'execució previst era de 3 anys i la superfície de restauració de 6.842 m².

La revegetació es realitzaria mitjançant l'extensió d'una capa de terra vegetal (30 cm) que s'enriquiria amb adob orgànic, sembra de gramínies o lleguminoses per protegir el sòl de l'erosió i plantació final (passats 3 mesos des de la sembra) d'espècies arbòries (ametllers i garrovers). L'ús final previst és agrícola i ramader.

El pressupost total de la restauració és de 31.972,53 €.

Posteriorment a la informació pública es van presentar dos documents: Memòria justificativa per a la modificació no substancial del projecte de regularització (juliol de 2018) i Informe tècnic per a l'esmena de deficiències (desembre de 2019) en els quals es fa constar, entre d'altres, que:

1) Només es canvien les tasques que es realitzaran a la primera fase de restauració (Fase 1) que passaran d'explotació/restauració a només restauració, així les fases projectades seran les següents:

a.Fase 1: restauració de la zona nord. Es preveu un desmunt de material de 2.310 m³ necessari per suavitzar el terreny i aconseguir els perfils finals de restauració d'aquesta zona. El material extret es destinarà al rebliment de la zona centre. En aquesta fase es produeix la revegetació de la zona nord.

A data desembre de 2019 el rebliment de la part nord ha finalitzat i s'ha començat amb el desmantellament de part de les instal·lacions de l'establiment de benefici. El termini previst d'execució de la Fase 1 és de 10 anys.

b.Fase 2: restauració de la zona centre amb els materials de desmunt procedents de la zona nord i zona est. S'estima un volum de 7.032 m³ d'estèrils necessaris per finalitzar el rebliment de la zona central. Posteriorment es realitzarà la revegetació de la zona centre. El termini previst d'execució és de 2 anys.

c.Fase 3: restauració de la zona sud. Es preveu un volum de materials de desmunt de 1.767 m³ procedents de l'escapçat dels talussos actuals. El termini d'execució previst és de 3 anys.

2) El rebliment projectat serà parcial fins a la cota 185 m i fins a la cota final de l'explotació que es troba a 175 m en la zona sud. No es preveu que siguin necessaris materials de rebliment externs.

3) La revegetació consistirà en l'extensió de terra vegetal, adob, sembra i plantació d'ametllers (*Prunus Dulcis*) i garrovers (*Ceratonia Siliqua*) amb una densitat de 50 arbres/Ha distribuïts de forma desordenada.

4) El volum total de terra vegetal requerida és de 4.324,50 m³, la qual procedirà del desmunt de l'antiga explotació.

5) Les dades de volum previst per a cadascuna de les fases de restauració es presenten a la taula següent:

Fase	Volum desmunt (m ³)	Volum rebliment d'estèril (m ³)
1	2.310 (zona nord i est)	0
2	2.850 (zona est)	7.032
3	1.767 (zona sud)	0
TOTAL	6.927	7.032

6) L'empresa explotadora disposa d'inscripció en el registre d'activitats potencialment contaminants de l'atmosfera (APCA-0094).

2. Estudi d'impacte ambiental

Les alternatives objecte d'avaluació d'impacte ambiental han estat les següents:

1. Alternativa 1. Ubicació de l'activitat a un altre emplaçament.

2. Alternativa 2. Continuar amb l'explotació i restaurar mitjançant rebliment fins arribar a cota original del terreny. La problemàtica d'aquesta resideix en la dificultat d'obtenir el volum de material de rebliment necessari.

3. Alternativa 3. Continuar amb l'explotació i restaurar mitjançant el rebliment parcial.

S'opta per l'alternativa 3 atès que permet començar la restauració de manera immediata, requereix una menor demanda de materials de rebliment i també redueix els terminis de restauració.

No obstant l'anterior, al document presentat amb posterioritat titulat Memoria justificativa para la modificación no sustancial del proyecto de regularización Sbert-Bauzá (juliol de 2018), es fa constar que el seu objecte és la finalització de les tasques d'explotació sense aprofundir més i continuar només amb les tasques de restauració.

Les mesures preventives i correctores proposades tractarien de disminuir els impactes associats a la generació de pols, renous i vibracions, impactes sobre el sòl, la vegetació i l'atmosfera, amb un pressupost total estimat de aproximadament 35.000 €. Es preveuen, entre d'altres, les següents:

- Regs periòdics i específics en el cas de situacions climatològiques adverses, es realitzaran amb camió cisterna.
- Manteniment adequat de la maquinària emprada.
- Mesuraments periòdics de les emissions de pols.
- Control i avaluació de les emissions difuses.

El Programa de Vigilància Ambiental té com a principal objectiu el seguiment i control dels impactes generats per l'execució del projecte de la mateixa manera que preveu, entre d'altres:

- La verificació del compliment de les mesures correctores proposades.
- Determinar els motius pels quals certes mesures poden resultar insuficients en un futur, i en conseqüència establir-ne d'altres.
- La detecció d'afeccions al medi ambient que no s'hagin previst a l'avaluació ambiental, proposant en el seu cas les mesures que escaiguin.

Finalment, s'annexa estudi d'incidència paisatgística realitzat sobre la base d'un total de 9 punts o visuals distribuïts en un radi d'observació que va de 200 a 600 m des de la zona centre de la pedrera. Així mateix, s'inclouen simulacions de l'estat que tindrà la pedrera una vegada finalitzada la restauració.

3. Resum del procés d'avaluació

3.1 Tramitació

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016) modificada per la llei 9/2018, de 31 de juliol.

3.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 122 de 24 de setembre de 2016 es realitza la informació pública de l'estudi d'impacte ambiental, projecte d'explotació, establiment de benefici i pla de restauració de la pedrera Sbert-Bauzá (núm. 502) per un termini de trenta dies comptadors a partir de l'endemà de la publicació.

Durant l'exposició pública es van consultar les següents Administracions afectades:

- Ajuntament de Manacor
- Consell Insular de Mallorca. Departament de Territori i Infraestructures
- Direcció General de Recursos Hídrics. Servei d'Estudis i Planificació.

El Servei de Mines, en el seu ofici de data 30 de juny de 2017, indica que no té constància de la presentació d'al·legacions durant el tràmit d'exposició pública.

A data de realització del present informe s'han rebre informes de:

- Ajuntament de Manacor, de data 14 de novembre de 2016 (informe amb consideracions).
- Servei d'Assessorament Ambiental, de data 9 de gener de 2018 (sentit de no afecció pel que respecta a les APR d'esllavissaments).

- Consell Insular de Mallorca. Departament de Territori i Infraestructures, de data 9 de juny de 2017 (informe amb consideracions).

No s'han realitzat consultes transfrontereres al no considerar-se necessari.

4. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície objecte del projecte de restauració es troba, segons el PTI de Mallorca, gairebé íntegrament en Sòl Rústic General amb l'excepció d'una petita franja al nord (2.177,97 m²) que es troba dins zona d'interès miner (ZIM). Una gran part de la parcel·la s'inclou dins un àrea de prevenció de riscos (APR) d'erosió.

D'altra banda, està fora de zones protegides per la Llei 1/1991 d'espais naturals i règim urbanístic a les àrees d'especial protecció de les Illes Balears i fora de Xarxa Natura 2000. Si en zona amb vulnerabilitat d'aqüífers moderada i fora dels perímetres de restriccions de pous de captació d'aigua de proveïment urbà.

Consultat el Bioatles (quadricula 1x1) és molt possible la presència d'exemplars de tortuga mediterrània (testudo hermanni) a la zona objecte de projecte.

5. Consideracions tècniques

1. Respecte a la disponibilitat dels terrenys objecte del projecte, s'ha presentat contracte d'arrendament signat en data 2 de juliol de 2000 en el qual s'establia un termini de sis anys. No obstant al contracte esmentat es fa constar que:

"Este contrato se prorrogará automáticamente mientras haya marés"

2. Les superfícies i els terminis previstos per a cadascuna de las fases de restauració projectades es resumeixen a la taula següent:

Fase	Termini (anys)	Sup. Restaurada (m ²)
1	10	3.885
2	2	3.315
3	3	6.842

3. El termini previst de 10 anys per a l'execució de la fase 1 de restauració (zona nord) es considera excessiu en comparació amb el previst per a les altres dues fases (Fase 2 de 2 anys i Fase 3 de 3 anys), tenint en compte que les superfícies a restaurar són similars o fins i tot superiors.

Cal tenir en compte que, tal i com s'indica a la documentació, el rebliment d'aquesta zona nord ja està finalitzat i per tant només cal la regularització i compactació del terreny, l'extensió de terra vegetal i la seva revegetació.

4. Pel que fa a l'estabilitat dels talussos finals de restauració es planteja realitzar un estudi geotècnic prèviament a la finalització de les tasques de restauració per tal de comprovar la seva estabilitat.

5. El rebliment parcial de l'antiga pedrera es realitzarà amb l'estèril de la pròpia explotació i amb materials inerts. Així mateix, el desmantellament de les instal·lacions inclou les edificacions associades a l'activitat.

6. Finalitzada la restauració es preveu un termini de 5 anys més addicionals que es destinaran per dur a terme el control dels processos, el manteniment i la conservació de les condicions ambientals.

7. Pel que fa a la incidència paisatgística del projecte, l'annex aportat conclou que la conca visual de l'activitat es reduïda, només visible des de la carretera secundària de Manacor a Sant Llorenç (MA-3323), la qual té poca circulació que normalment es dirigeix a les finques rústiques de la zona.

8. Malgrat la presència d'habitatges a l'entorn més proper de la pedrera, no s'ha justificat, encara que sigui de manera estimada, que les emissions atmosfèriques previstes es troben dins els límits establerts per normativa.

6. Conclusions

Per tot el exposat es proposa, formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del pla de restauració de la pedrera Sbert-Bauzà (núm. 502), que forma part de la parcel·la 173, polígon 3 del terme municipal de Manacor promogut per Cantera Sa Murtera, S.A., al

concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sempre que es compleixen les mesures incloses en l'EIA, en la documentació complementària i els condicionants següents:

1. El temps previst d'execució de la fase 1 s'haurà de reduir com a mínim a la meitat, atesos els terminis i superfícies que es preveuen per a les altres dues fases de restauració (2 i 3). Si es produís alguna impossibilitat per complir aquest calendari, es comunicarà a la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears amb la corresponent justificació.
2. Per tal de reduir l'impacte visual existent s'haurà d'incloure dins la fase 1 una subfase 0 de restauració immediata consistent, en l'establiment d'una barrera o pantalla vegetal arbòria d'espècies autòctones, frondoses i de baix requeriment hídric en la zona sud de l'explotació confrontant amb el camí d'accés.
3. Previ a l'inici de cadascuna de les fases de restauració s'haurà de realitzar una campanya de reconeixement per la possible presència d'exemplars de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) així, en el cas que es detecti alguna haurà de traslladar-se a un altre lloc pròxim de característiques ambientals semblants.
4. Les emissions de pols i renou, tant al camí d'accés a la finca com a l'interior de la pròpia parcel·la hauran d'estar dins els límits establerts per la normativa vigent. El control i seguiment d'aquestes emissions haurà de quedar reflectit al Pla de Vigilància Ambiental amb una periodicitat anual mínima.
5. L'estabilitat dels talussos finals de restauració projectats o dels residuals d'explotació s'haurà de justificar amb l'estudi geotècnic corresponent signat per tècnic competent i previ inici de les fases de restauració.
6. Perquè el procés de revegetació sigui el més efectiu possible i, es dugui a terme una bona integració paisatgística amb l'entorn, es considera necessari que:
  - Les espècies arbòries a plantar tinguin una mida inicial mínima 0,50 metres d'alçada, s'instal·lin tubs protectors davant la possible fauna depredadora així com també l'establiment de garangoles per retenir l'aigua de reg o pluja.
  - S'estengui una capa de coberta edàfica (terra amb prou contingut en matèria orgànica) per tota la superfície de bermes, talussos de rebliment i plataformes finals, per tal d'assegurar el desenvolupament de les espècies herbàcies projectades.
  - S'utilitzin tècniques que garanteixen la pervivència de les espècies a llarg termini.
  - No s'utilitzin espècies al·lòctones o invasores.
  - S'haurà de fer un seguiment periòdic mensual per tal de prendre les mesures corresponents en el cas que el projecte de revegetació no estigui obtenint els resultats previstos (substitució de peus morts).
7. La finalització de cadascuna de les fases de restauració, s'haurà de justificar mitjançant un organisme de control acreditat (OCA) que compleixi el que disposa l'annex III del Reial Decret 975/2009, tal i com es recull a l'article 44 d'aquest.
8. En el cas que l'informe de l'organisme de control o de l'entitat col·laboradora de la administració (ECA) no sigui favorable, l'autoritat minera haurà d'establir les actuacions immediates que corresponguin per assolir el compliment efectiu del pla de restauració.
9. Tal i com s'estableix a l'article 18.1 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla director sectorial de pedreres de les Illes Balears, la devolució de la fiança se formalitzarà per la DG d'Indústria previ informe de la CMAIB, sempre que els treballs de restauració hagin complert els objectius previstos al pla de restauració).
10. En base al que estableix l'article 52.2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'haurà d'informar a la CMAIB respecte a la finalització de cadascuna de les fases de restauració a fi de realitzar les comprovacions que es consideren necessàries per tal de verificar el compliment del condicionat de la DIA.

Es recorda que:

- El primer trimestre de cada any s'haurà de presentar un pla de tasques perquè l'autoritat minera competent ho aprovi amb un informe favorable d'una entitat col·laboradora de l'administració, tal i com s'estableix a l'article 44.c) de la Llei 10/2014.
- L'ús d'inerts externs pel rebliment que provenguin de residus de construcció-demolició (RCDs), desmunts i terres no contaminades, s'haurà de comunicar al Consell Insular de Mallorca tal i com estableix la disposició addicional 3ª del Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus de Construcció-Demolició, Voluminosos i Pneumàtics Fora d'Ús de l'Illa de Mallorca (BOIB núm. 141 de 23 de novembre de 2002)

encara vigent tal i com estableix la disposició derogatòria 2ª del vigent Pla Director Sectorial de Residus No Perillosos de l'Illa de Mallorca (PDSRNPMA, BOIB núm. 81 de 18 de juny de 2019). També s'haurà de comunicar-ho al Servei de Residus i Sòls Contaminants, d'acord amb l'article 5 de l'ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre (BOE núm. 254 de 21 d'octubre de 2017).

-L'autoritat minera haurà de fixar la quantia de la garantia financera pel que fa a la rehabilitació de l'espai afectat i al compliment del pla de restauració aprovat, amb la finalitat de garantir que tercers pugui assegurar la restauració.

Aquesta proposta de DIA s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització, a més a més compleix el que estableix l'article 12 del PDS de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig).

Palma, 10 de febrer de 2020

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

